

Jeroným Tejc: „Hlavním úkolem mandátového výboru je podle mne obhájit před veřejností svá rozhodnutí a stát si za svým názorem. Ale také být tím, který do budoucna vytváří výklad a precedent.“

eFocus

Po téměř osmi letech se JUDr. Jeroným Tejc rozhodl na vlastní žádost pozastavit výkon advokacie a naplno se věnovat politické kariéře. Předseda poslaneckého klubu ČSSD a stínový ministr vnitra je jedním z nejviditelnějších politiků. Proč tvrdí, že justice je dvojkolejná v přístupu k různým kauzám a proč se obává zrušení vrchních státních zastupitelstev?

Mandátový a imunitní výbor má v poslední době opravdu hodně práce. Měl jsem za to, že by tento výbor neměl být tolik viditelný...

„S nadsázkou by se dalo říct, že proto jsem si ho původně vybral. Měl by to být výbor, který nepatří mezi nejmedializovanější. Ale mám štěstí, nebo možná smůlu, že vždy když přijdu do čela výboru nebo komise, která nemá být mezi těmi „top“, tak se tím skoro nejviditelnějším stane. Tak jsem začal podezřívat sám sebe, že ty problémy přináším já (smích).“

O které komise šlo?

„Byla to komise pro kontrolu BIS. Za čtrnáct let se o ní nemluvilo tak, jako v minulém období, kdy jsem jí předsedal. Mandátový a imunitní výbor, kde jsem dělal předsedu přes rok a půl měl tolik práce, jako nikdy v minulosti. Zejména té nejméně příjemné – vydávání poslanců k trestnímu stíhání. Aktuálně jsme řešili precedens, byť už nejsem předsedou, jak s vazebně stíhaným poslancem. I když je tu paralele s panem Sládkem, případ je to odlišný.“

O čem, podle Vás, to zavalení výboru vypovídá?

„Podle mě to vypovídá o politické kultuře a o tom, co je možné v Poslanecké sněmovně. V tomto období nás nejvíce zahltila strana Věci Veřejné. Na počátku případ pana Humla, který nebyl vydán. Pak je tu známá kauza Bárta vs. Škárka, poslanec Chaloupka. Všechno to byli poslanci Věci Veřejných. Až na Davida Ratha, který všechny přebil.“

Pro vás, pro právníka, musí být činnost v mandátovém a imunitním výboru zajímavá. Minimálně z pohledu „vymezování“ mantinelů Ústavy.

„Může to tak být, ale každý se na to díváme jiným pohledem. Já to mnohdy vnímám z pozice obhájce, protože jsem působil jako advokát. Na druhé straně je vždy potřeba to sledovat nejen pohledem obhajoby, ale i z pozice Sněmovny a toho, k čemu má imunita sloužit. Nikoliv k nahrazování nezávislého soudního rozhodnutí, ale výhradně chránit komoru před zneužitím moci výkonné.“

Hlavním úkolem mandátového výboru je podle mne obhájit před veřejností svá rozhodnutí a stát si za svým názorem. Ale také být tím, který do budoucna vytváří výklad a precedent. V případě Davida Rathy bylo rozhodování relativně jednoduché. Skutek byl doložen a precizně zdokumentován. Všichni členové výboru hlasovali pro vydání a nebyl tu spor. Kdyby se ale v budoucnu stalo, že poslanec zadrží po fingované dopravní nehodě nebo s dvaceti tisíci korunami, které mu někdo podstrčil, ukáže se nastavený precedent jako důležitý. Pokud by totiž platily prvotní předpoklady v kauze Rath, neměl by poslanec ve vazbě možnost účasti ani na mandátovém výboru, ani na jednání Sněmovny a nemohl by se bránit obvinění před poslanci osobně. To by pak byl podle mne útok, který by směřoval spíše k polodemokratickým režimům. Moc výkonná by získala navrch nad mocí zákonodárnou. Proto si myslím, že je dobře, že se nastavují pravidla do budoucna na základě sporů s mocí výkonnou. Pro ty případy, které nebudou tak jasné.“

Vy jste měl advokacii, dalo by se říci, předurčenou. Rovnou po škole jste se stal koncipientem, po advokátních zkouškách hned advokátem. Byl to tedy Váš cíl?

„Já jsem vždy chtěl být advokátem a nikdy politikem, to mě ani nenapadlo. Jsem narozen ve znamení panny a to je znamení, které hodně plánuje. Až časem jsem pochopil, že se všechny plány mění a že plánovat nemá smysl. Od sedmé třídy základní školy jsem věděl, že chci dělat advokacii, takže jsem se na to poměrně hodně připravoval. Jak na přijímací zkoušky na gymnázium, tak na právnickou fakultu. Nikdy mě nenapadlo ucházet se o pozici justičního čekatele, rovnou jsem věděl, že to bude advokacie. Pak už zbývalo udělat advokátní zkoušky. A musím přiznat, že jsem rád, že je mám za sebou. Nedovedu si představit, že bych je měl ještě někdy skládat znovu a nevím, jestli bych toho byl schopen. Skutečně to pro mě byla nejhorší zkouška v životě... pokud se bavíme o těch, na které se dá naučit. No a pak přišla politika.“



Advokacii jste vykonával až do 1. ledna letošního roku.

„Po vstupu do Sněmovny jsem advokacii velmi utlumil, nepřibíral jsem další klienty. Rozhodl jsem se pak založit s.r.o. a vyvíjet svou činnost dál. Narozdíl od mého očekávání jsem ale dostal větší příležitost v politice a po zralé úvaze jsem se rozhodl, že sedět na dvou židlích nejde. Nejenom z časových důvodů, ale i z možných střetových okamžiků. Advokacii mi na mou žádost k 1. 1. komora pozastavila. Dnes jsem rád, že jsem se takto rozhodl. Kontrolovat zaměstnance, nést odpovědnost za celou kancelář a neustále hlídat běžící lhůty přináší řadu komplikací.“

Komplikací?

„Každý, kdo advokacii dělá, ví, že i když vše uděláte správně, tak pokud to nemáte doloženo na papíře a protistrana či klient to zapře, jste ve velkých nesnázích. Narozdíl od jiných povolání je v tomto advokátní komora velmi přísná. Spíše než že by se zastávala advokátů, je to naopak. Další důvod je ten, že jsem začínal mít pocit, že jsem ve střetu zájmů. Formálně se to nestalo, ale čím více

jste nahoře, tím se zužuje okruh klientů. Máte větší teoretický vliv a mohl bych se v budoucnu dostat do situace, kde by mohlo vzniknout, byť jen teoretické podezření.“

Proč jste tedy svou činnost jen nezúžil?

„Já jsem nakonec zůstal u rozvodů a trestního práva. Ale ve chvíli, kdy se stanete stínovým ministrem vnitra, tak můžete mít například během výslechu a přítomnosti policistů neformální výhodu nebo nevýhodu.“

Plánujete se tedy k advokacii vrátit?

„Já jsem se rozhodl, že už plánovat nebudu. (smích) Jeden z hlavních důvodů, proč jsem se snažil vydržet v advokacii co nejdéle, bylo to, že jsem chtěl mít jistotu, že mohu ze dne na den prásknout dveřmi politiky a odejít.“

Tyto pocity jsou i v politice?

„Ano. Musím říct, že byl čas, kdy jsem se věnoval trochu víc politice a další trochu víc advokacii. Člověk měl dobrý pocit z toho, že může utéct od jednoho k druhému. Co se ale stane, až skončím politiku nevím. Tady člověk neví ani kdy skončí – jestli za hodinu nebo deset let, s ostudou nebo úspěchem. Věřím v to, že bych se do advokacie vrátil, i když bych musel vše znovu budovat. Ale jak se říká, každý začátek je hezký...“

Vyprofilovala se během vaší politické kariéry preference ohledně právních praxí?

„Nepochybně ano, dřív jsem se věnoval spíš obchodnímu právu. To bude zcela jiné. Byť beze mě, jsme schválili změnu. Podle mě i výkon advokacie přináší řadu změn. Před deseti lety se dalo až na úzké výjimky věnovat všem oblastem současně. Dnes to vyžaduje obrovskou specializaci, jak z hlediska práva EU, rozšiřování předpisů o hospodářské soutěži nebo veřejných zakázek. Pokud se někdy vrátím do advokacie, tak bych se věnoval buď ústavnímu, nebo trestnímu právu. Paradoxně to byl na škole můj nejméně oblíbený předmět a také největší problém u advokátních zkoušek, kde jsem měl největší mezery. O to víc mě to pak v praxi bavilo. Ale tak to asi bývá.“

Jste stínovým ministrem vnitra - nasedl by Vám spíš post stínového ministra spravedlnosti?

„Pravdou je, že ve sněmovně se oběma oblastem věnuji téměř stejně. Dokonce bych řekl, že jsem možná více vidět jako člen ústavně právního výboru než výboru pro bezpečnost. Teoreticky jsem se asi mohl stínovým ministrem spravedlnosti stát. Ale po debatě s kolegy ve straně zvítězilo ministerstvo vnitra. A myslím, že kolega Dienstbier se oblasti spravedlnosti ujal dobře.“



V několika rozhovorech jste naznačil dvojkolejnost justice v přístupu k různým kauzám. Je

pochopitelné, že politické teze musí zaznít. Opravdu je na tom ale česká justice tak, že by státní zastupitelství dělilo spisy dle „táborů“?

„Já jsem ten dojem nabyt, ale nejde jen o rozdělení na pravici-levici nebo koalici-opozici. Jde o ty, kteří kontakty mají a kteří ne. Co provázelo devadesátá léta, a zčásti se to přelilo do dnešní doby, je to, že se řada věcí stíhat měla a nestíhala. Dnes se to částečně mění, ale otázkou je způsob. Aby se nestíhaly věci, které by se jinak stíhat neměly – jen kvůli zaměření na konkrétní osoby. Byť po třech letech odejdete od soudu osvobozen, máte zničený život a zkaženou pověst. Je třeba najít rovnováhu. To, co já jsem v rozhovorech srovnával, byl případ PROMOPRO a případ Davida Ratha.

Nezpochybňuji to, že David Rath měl být zadržen a nezpochybňuji postup policie jako takový. Máme případ, kde je obrovské nasazení lidí a techniky, nestandardní způsob práce a spekulace o místní příslušnosti – a ten případ se povede. Pak jsou jiné případy, jako PROMOPRO, kde není vyhověno návrhům na domovní prohlídky, návrhu na vazbu. Musíme se bavit o tom, jaký je důvod. Bez znalosti spisu ale nemůžu samozřejmě nikoho obvinít. To celé mě vede k tomu, že zde neplatí na celém území stejná pravidla. To neznamená, že bych zpochybňoval to, že u Davida Ratha to vedlo k úspěchu.“

To jsou jednotlivé případy. Myslíte si, že to volá po systémové změně?

„Jsem dalek toho, a za šest let jsem se ve Sněmovně naučil, že ne všechny revoluční změny vedou k úspěchu a ne vždy změna systému něco změní. Je to o nastavení konkrétního systému a o lidech, kteří tam budou. Častou otázkou je, zda mít prokuraturu nebo státní zastupitelství. My máme systém nejvyššího státního zastupitelství a nyní se hovoří o tom, že by se změnil, byť by se jmenoval stejně. Výrazným způsobem by se posílila pravomoc nejvyššího státního zástupce. Mluví se o tom, že by státní zástupce měl za kauzy odpovídat a být neodvolatelný, stejně jako šéf speciálního protikorupčního úřadu při nejvyšším státním zastupitelství. Výborná myšlenka v případě, kdy máte lidi na svých místech. Ale můžete tam mít člověka člověka, kterého nemůžete odvolat a on se slovy „my jsme jenom neschopní“ bude krýt ostatní. Anebo přijde nejvyšší státní zástupce, který bude chtít případy ovlivňovat a bude mít svou skupinu lidí. Ovládne celý systém a stát s tím nic neudělá. Je to vždy o vyvážení v tom jednom konkrétním systému a kontrolních mechanismech.“

Takže k těm plánovaným reformním krokům Pavla Zemana máte výhrady?

„Rušit vrchní státní zastupitelství je samozřejmě možné. Ale pokud se to dělá například z důvodu toho, že se chce nejvyšší státní zástupce a ministr spravedlnosti kohokoliv zbavit, protože to nedokážou jiným legálním způsobem, to ideální stav není. I když mám na pana Rampulu a jeho působení stejný názor jako nejvyšší státní zástupce. Má se ale využívat jiných mechanismů. (pozn.red. rozhovor se uskutečnil před tím, než Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí Městského soudu v Praze, které Vlastimila Rampulu vrátilo v únoru do funkce).“

Ke zrušení tohoto článku se staví pozitivně i někteří žalobci, třeba Lenka Bradáčová.

„Proč Lenka Bradáčová prosazuje zrušení vrchního státního zastupitelství je možná i to, že by nepochybně byla jednou z adeptek na onen protikorupční speciál, který by vznikl. A já bych byl pro to, aby ona šéfkou toho speciálu byla. Ten problém je ale v tom, že tady pak po zrušení vrchního státního zastupitelství bude Nejvyšší státní zastupitelství v Brně, které bude mít pobočku v Praze. Obávám se, že v Brně tak zůstane budova, tabule na zdi. Všichni budou vše řešit z Prahy, což není dobře, pokud má být státní zastupitelství nezávislé na moci výkonné.“

Co Vám právnické vzdělání dalo pro politiku?

„Těch věcí je spousta. Zaprvé daleko větší přehled v různých oblastech. Ve škole i v praxi se zabýváte zákony od zemědělství po sociální věci. Nahlédnete do systému celého státu, organizace jako takové. Je to výhodou, protože nemusíte studovat, jak fungují jednotlivé úřady. Zadruhé se nemusíte učit, jak číst právní text. To jsem si dlouho neuvědomoval, ale všiml jsem si, že někteří kolegové v tom mají určitý handicap. Textem se prokousávají mnohem déle, musí číst důvodové zprávy a nemají návaznost. Nakonec je to učení se argumentaci, byť tu jsou lidé, kteří práva neviděli ani z rychlíku a umí argumentovat velmi dobře.“

Vybral jsem jeden z vašich legislativních návrhů, a to plošná majetková přiznání. Řekl jste, že v průběhu léta by se návrh mohl formovat. Jak to vypadá?

„My jsme ten zákon předložili už dvakrát. Musíme ale dojít ke změně, protože by neměl zahrnovat jenom majetková přiznání. Měl by také omezit hotovostní operace. Dnes je limit 15 tisíc EUR, který není omezen časově. Je potřeba ve vztahu ke konkrétním subjektům stanovit, jaký bude limit nově. Měly by se tak omezit bezhotovostní operace, nicméně způsobem, který by nezpůsobil kolaps v obchodním styku. Budeme také vést debatu o limitech. Dali jsme do zákona případy, kterých by se možný přezkum týkal. Konkrétně jde o nákup nemovitostí v hodnotě nad 20 milionů a akcií či podílů nad 5 milionů (tzv. registrovaný majetek). Chceme vést debatu o tom, jak definovat tyto částky a do jakého období by měly být rozloženy. To bude nejsložitější debata. Není totiž správné, aby si někdo koupil dům tak, že si za 19 milionů jeden rok koupí pozemek, druhý rok za 18 milionů dům, třetí rok ho vybaví za 16 milionů nábytkem a nedostane se pod kontrolu onoho zákona. Na druhou stranu nechceme, aby se to týkalo všech občanů nakupujících v běžných limitech. Princip zákona by měl být takový, že by v zásadě měli být povinni registrovaný majetek přiznávat ti, kteří ho nakoupí. To by automaticky neznamenalo zahájení řízení. Finanční úřad by ale mohl vyzvat toho, který si majetek pořídil, aby doložil příjmy za dané období. A pokud by vznikl rozdíl mezi příjmy a výdaji vyšší než milion korun, tak by bylo zahájeno řízení. Finanční úřad by mohl vyměřit sankční daň 76 procent. Majetková přiznání by tak dopadla na ty, kteří neplatí, podvádí při placení daní, žijí z korupce nebo z jiné trestné činnosti.“



Pokud byste se ze dne na den stal ministrem vnitra, jaký nejzásadnější krok byste udělal?

„To jste mě zaskočil, protože by jich bylo víc (smích). Nejzásadnější je vyslat jasný signál kolik bude policistů a udělat co nejrychleji změny, které by umožnily policii věnovat se nikoliv byrokracii, ale tomu, co má. Takže zjednodušení procesních postupů... Ono ministerstvo spravedlnosti zanedbalo procesní předpisy obecně.“

Stejná otázka tedy pro resort spravedlnosti. Procesní předpisy?

„Teď je největší problém s vězeňstvím, to je před zhroucením. Ale nevyřeší se to bez spolupráce všech resortů, celé vlády. Co by u vězeňství stálo za zvážení je využití bývalých objektů armády, které chátrají a nejsou využity. Jejich přebudování na věznice lehčího typu by nestálo tolik prostředků a přineslo by to i zaměstnanost do regionů. Důležité je také vytvořit dostatečné pracovní kapacity, aby vězni mohli pracovat a například vyrábět nábytek pro státní úřady. Ten by nemusel draze kupovat od dodavatelů. Další krokem by bylo navrhnout odložení účinnosti a přepracování občanského zákoníku. (smích)“

Fotografie naleznete >>> [zde](#).

Další články:

- [Půl roku po účinnosti novely stavebního zákona](#)
- [Rozhovor s Adamem Vojtěchem](#)
- [Video rozhovor s Danielou Kovářovou](#)
- [Video rozhovor s Martinem Maisnerem](#)
- [Video rozhovor s Monikou Novotnou](#)
- [Video rozhovor s Robertem Nerudou](#)
- [Video rozhovor s Michalem Vepřekem](#)
- [Video rozhovor s Robertem Němecem](#)
- [Video rozhovor s Michalem Hinkem](#)
- [Video rozhovor s Janem Pořízkem](#)
- [Video rozhovor s Martinem Nedelkou](#)